

FELSEFE BÜLTENİ

CİLT: 1 | SAYI: 101

AKADEMİK ÖZEL BASKI

2024 - ONTOLA

Hazırlayan: İlker ÜNSAL

VARLIK FELSEFESİNİN KONUSU

Varlık felsefesi, felsefenin en eski disiplini ve evrendeki her şeyin doğasını, yapısını ve var olma biçimini evrens bir dille sorgular. Temel soruları şunlardır: "Varlık var mıdır?", "Varlık nedir?", "Türleri nelerdir?"

VARLIK FELSEFESİNİN TEMEL KAVRAMLARI

FENOMEN: Dış dünyadaki nesne ve olayların insan zihnindeki (bilincindeki) yansıması ve görünüşüdür.

İDEA: Sadece akıl ve düşünce yoluyla kavranabilen, değişmez ve asıl gerçekliktir.

ÖZ: Bir varlığı o varlık yapan, kimliğini belirleyen en temel ve değişmez özelliğidir.

TÖZ (CEVHER): Var olmak için kendinden başka hiçbir şeye ihtiyaç duymayan, kendi başına var olan temel varlıktır.

VARLIK: Somut (madde) veya soyut (düşünce) olarak var olan her şeyin genel adıdır.

VAROLUŞ: Bir varlığın kendini gerçekleştirme ve kendi özünü eylemleriyle ortaya koyma sürecidir.

MADDE: Uzayda belli bir yer kaplayan, kütlesi ve ağırlığı olan, duyu organlarıyla algılanan fiziksel varlıklardır.

OLUŞ: Evrendeki kesintisiz değişim ve bir şeyin sürekli olarak meydana gelme sürecidir.

Bilimin Varlığa Yaklaşımı

- Peşinen Kabul Eder:** Varlığın var olup olmadığını tartışmaz, var olduğunu doğrudan kabul eder.
- Somutluk Arar:** Sadece gözlemlenebilir ve deney yapılabilir fiziksel gerçeklikle ilgilenir.
- Görünüşe Odaklanır:** Görünüş ile gerçeklik arasında ayırım yapmaz; ölçebildiği neyse gerçek odur.
- İndirgemecidir (Parçacıdır):** Varlığı bütün olarak değil, parçalara ayırarak inceler (Biyoloji canlıyı, fizik hareketi, kimya maddeyi inceler).
- Nesneldir (Objektif):** Bilimsel yöntemler kullanır ve herkes için geçerli kesin sonuçlara ulaşır.

Felsefenin Varlığa Yaklaşımı

- **Şüphe Eder ve Sorgular:** "Varlık gerçekten var mıdır?" sorusunu en baştan, cesurca sorar.
- **Sınırları Aşar:** Sadece fiziksel dünyayla yetinmez; ruh, idea, akıl gibi maddi olmayan (ideal) varlıkları da inceler.
- **Derine İner:** Görünüşün ötesine geçer, "Acaba bize görünenin ardında başka bir asıl gerçeklik var mı?" diye sorar.
- **Bütüncüdür:** Varlığı parçalamaz, evreni ve var olan her şeyi genel, kapsamlı ve tek bir bütün olarak ele alır.
- **Özneldir (Subjektif):** Akıl yürütme yoluyla ilerler. Her filozof varlığa kendi penceresinden baktığı için ulaşılan sonuçlar kişiseldir.